

N^{RO}: 39.

GAZETA RZĄDOWA.

DZIEŃ 9. SIERPŃNIA ROKU 1794.

SESSYA RADY NAYWYŻSZEJ
NARODOWEJ.

Dnia 7. Sierpnia.

Prezydencya Obywatela Alojzego Sulistrowskiego.

Generał Karwowski w raporcie pod dnem 5. Sierpnia donosi, o dyzlokacyi woysk Rzplitey nad *Narwią*; żąda dostarczenia pieniędzy na lenungi; tudzież, wzięcia pewnych i skutecznych środków do opatrzenia go w żywność i furazę: prosi także o nadesłanie medykamentów. Żądania te wydziałom, względnie obiektów do nich należących, oddała Rada; tudzież komunikować je komendantowi Xstwa *Mazowieckiego* zaleciła.

Komisji porządkowej *Lubelskiej* zalecono, przyspieszenie ekzekucyi uniwersałów, od Rady, i rek wizycy od wydziałów w Radzie, do niej przesłanych.

Wydział sprawiedliwości, na zapytanie komisji porządkowej ziemi *Lukowskiej*: czyli dawniejsze zmniejszenie pańszczyzny, włościanom dóbr *Kocka*, przez Obywatelkę *Jabłonowską* uczynione, jest odpowiedzialne zamiarowi uniwersału, na dniu 7. *Maja* wydanego? czyli też to urządzenie i ulga w robociznach włościańskich, ma być czyniona od daty rzezczonego uniwersału? takowa przyniosł opinią: iż przepis uniwersału służyć ma do urządzenia i zmniejszenia pańszczy-

zny takiej w dobrach, iaką zastał. Opinią ta zyskała potwierdzenie Rady.

Dyrekcya do biletów skarbowych ustanowiona, przyniosła, stosownie do zlecenia sobie przez Radę danego, nominacyą osób na komissarzów, takowe bilety podpisywać mających; których Rada potwierdziła, i ściśle dopełnianie obowiązków przepisanych zaleciła.

Gdy nie innym końcem deputacya pocztowa, w wydziale bezpieczeństwa, jest ustanowiona, tylko, aby listy do *Warszawy* pocztą przesyłane examinowała; przeto podwójney listów rewizyi, iako niepotrzebney, chcąc zapobiec, zaleciła Rada wydziałowi porządku, ostrzeżenie wszystkich komisji porządkowych, aby te żądanych listów do *Warszawy* idących, nie odpieczętowały; ale je nie-
tknięte odsyłać starały się.

Stosując się do prawideł naywyższego Naczelnika, względem pensyi dla inwalidów, mianowicie pod artykułem piątym względem officerów, którzy dla wieku rang swoich, przy powstaniu narodu, zdawniejszym officerom odstąpili; iako też do woli tegoż Naywyższego Naczelnika, który Obywatela *Ostaszewskiego*, kapitana reymentu 16go, po obmyślenie nagrody, iako dla zasłużonego, i zestarzałego w służbie woyskowej, do Rady odesłał; zaleciła Rada wydziałowi potrzeb wojskowych, aby dla tegoż Obywatela połowę gaży kapitańskiej, iakową w cza-

nie służby etatem miał oznaczoną, z funduszu inwalidów do dni życia jego wypłacał.

Wydział potrzeb wojskowych oddał świadectwo, w obliczu Rady, gorliwości wydziału potrzeb wojskowych w deputacji centralnej W. X. Litt: które Rada z ukontentowaniem przyjęła.

Na przełożenie magistratu miasta *Warszawy*, zaleciła Rada wydziałowi skarbowemu, aby za kwitem tegoż magistratu sumę 30,000. to jest: 24,000. w zarządzeniach skarbowych, a 6,000. gotowizną z kasy narodowej, pod obowiązkiem rachunku wydał; a to na opłacenie tych, co tylko z wyrobku życie swoje utrzymują, a teraz przy okopach warty odbywać są obowiązani.

Sesja solwowana na dzień 8. Sierpnia, na godzinę 5. po południu.

Przełożenie rządu Polskiego, względem stanu aktualnego legacji Moskiewskiej w Warszawie.

Gdy dwór *Petersburski* wystawia innym dworom *Europejskim* stan legacji *Moskiewskiej* w *Warszawie*, iako więzienie przeciwne prawu narodów, i powszechnemu wszystkim krajów zwyczajowi; należy do rządu *Polskiego* uwiadomić *Europę* całą, o okolicznościach i czynach do tego ściągających się.

Na dniu 18. Kwietnia baron *Jgjelström*, generał komenderujący wojsk *Moskiewskich* w *Polszcze*, a razem urząd ministra pełnomocnego dworu *Petersburskiego* sprawujący, za pomocą zwłoki, w

zdradliwej kapitulacji od siebie proponowanej, znalazł sposób uścia z *Warszawy*. Ucieczka jego położyła koniec próżnemu oporowi, pozostałej w stolicy reszty wojska *Moskiewskiego*. W tymże dniu samym baron *Asch*, rezydent *Moskiewski*, z własnej woli oddał się w miejsce zabezpieczające siebie, w tym celu poszedł do arsenału; a za przykładem jego podobną ostrożność wzięta i względem innych osób do legacji *Moskiewskiej* należących. 28. tegoż miesiąca ministrowie zagraniczni akkredytowani w *Polszcze* uczynili reklamacyą względem wspomnianych osób: a lubo ta reklamacya nie była w formach zwyczajnych; iednakże deputacya tymczasowa dyplomatyczna przyrzekła donieść o tym N. Naczelnikowi *Kościuszcze*, do którego iedynie decyzya w tej mierze należała. Rząd mógł patrzeć na legacyą *Moskiewską*, iako szczególnie pod zabezpieczeniem narodowym zostająca: lecz publiczność widziała w niej ieszcze zakłady, odpowiadające za los obywatelów, z rozkazu teyże samey legacyi z łona swoich familii i oyczyzny gwałtownie porwanych. (a)

N. Naczelnik, ulegając opinii publicznej, osądził, iż nie miał potrzeby tłumaczenia się w tej mierze wprzód, pókiy z tej okoliczności, iakowa propozycya sposobem urzędowej reklamacyi uczynioną nie była. Wszystko zdawało się obiecywać postęp, którego wyciągała łusznosc, przyzwoitość, a nawet pamięć, nie dawno poprzedzającej

(a) Liśta osób wziętych i uwięzionych przez legacyą *Moskiewską* przed powstaniem w *Warszawie*.

Stanisław Soltan Marszałek *Litewski*, *Michał Radziżewski*, *Michał Brzoźowski*, *Xiędz Franciszek Xawery Bohusz*, *Jgnacy Grabowski*, *Adam Wierzeyski* pisarz *Nowogrodzki*, *Michał Dziekoński*, *Jgnacy Tyzenhauz* szef gwardyi *Litewskiej* z ósmiu officerami, *Jgnacy Działyński*, *Karól Morawski*, *Beneau* w *Polszcze* osiadły Obywatel, zaareztowany na początku roku 1793. *Filibert Maryon* sekretarz w departamencie interesów zagranicznych, *Deschamps* nauczyciel sektów w korpusie kadetów, *la Coste* profesor języka francuzkiego, *Spechbergen* maior artyleryi *Litewskiej*.

epoki, za mniemanego seymu *Grodzieńskiego*, na którym nie bez zadziwienia i zgorzelenia widziała *Europa*, iak poseł *Moskiewski* trzymał w rzeczywistym więzieniu ministrów zagranicznych, obohy uznane od niego za reprezentantów narodu, króla nawet samego, i tym sposobem przydawał oboję, do gwałtów wszelkiego rodzaju, aby włożył wstydlive więzy na naród i z własnych go dziełtów ogołocił.

Lecz *Moskwa* daleka od nadgrozdzenia w czymkolwiek skutku niesprawiedliwości swoich, względem ludu, który w tym tylko celu chce zrzucić z siebie okrutnych ciemężycielów, aby mógł przyść do niepodległości i pokoju; umiała ielczce przez nienawisne poduszczczenia wciągnąć do swych kroków dwór *Berliński* i *Wiedeński*. A tak zwracając prawo odwetowania, które nie może być *Polakom* zaprzeczone względem legacyi *Moskiewskiej*, dwory *Wiedeński* i *Berliński* tworzą sobie mniemane prawo; na fundamencie którego, kazały niedawno areztować w swoich Państwach Obywatelów *Dzieduszyckiego*, *Działyńskiego*, *Stanisława Potockiego*, *Piattolego* &c. Podobnego areztu tym maiey mógł się spodziewać rząd *Polski* ze strony tych dworów, gdy świeżo wyjazd legacyi *Pruskiej*, i i prawującemu interessa *Cesarzkie* ułatwił.

Postęпки tak mało zgodne z wzajemnością i z prawem narodów, do którego się bezprzeftannie odwołują dwory, wkładają istotniejszy ielczce, niż wprzody, obowiązek na rząd *Polski*: aby osoby legacyi *Moskiewskiej* uważał, iako zakłady przeciwko gwałtom obcym względem narodu *Polskiego* popełnionym; z tym iednak warunkiem, iż ninieyższa rezolucya najmnieyższej nieuczyni zmiany, co do sposobu obeyścia się, i względów czynionych osobom zatrzymanym podług ich stanu i stopnia.

Wiadomość o żywności dowiezioney do Warszawy, w przeciagu miesiąca Czerwca i Lipca.

W numerze 28. gazety rządowej

znayduie się żywność, która przysła do *Warszawy* w dniu 23. i 24. Lipca. Ze wiadomość takowa w terażnieyszym czasie, interesuje wiele publiczność, dla tego mieć będzie miejsce w gazecie rządowej. Teraz dla uczynienia porównania, między dowozem miesiąca Czerwca, a dowozem Lipca, kładzie się wyszczególnienie wszelkiej żywności i prowiantów, które w przeciagu tych dwóch miesięcy weszły do *Warszawy*.

W Czerwcu przywieziono: żyta korcy 5,112; pszenicy korcy 12,170. grochu 488. gryki 227; ięczmienia 11,809; owśa 6,374; warzywa fur 98; siana fur 5,334; słomy fur 1,481; drew fur 11,988; węgli fur 1,332; mąki pszenney korcy 2,148; mąki żytney korcy 3,519. i pół; mąki gryczaney korcy 63; kaszy iaglaney korcy 955; kaszy gryczaney korcy 1,202. i pół; kaszy ięczmienney korcy 197. i pół; wołów sztuk 2,622; cieląt 5,223; wieprzów 1,630; baranów 673; drobiu sztuk 35,377; maśła falek 1,517; słoniny polci 945; piwa beczek 2,007; gorzałki kuf 166; iay kóp 5,314. i pół; sera kóp 1,067; łodu korcy 225; chmielu fur 43; ryb beczek 88; prócz tego, chleba fur 50; mąki *Cesarzkiej* pak 121; wędzonek 100; śliw suchych beczek 3; raków fur 3; śledzi beczek 6,028; miodu praśnego beczka 1; nabiału fur 476; soli beczek 1,288; fideł sztuk 354; oliwy bań 4; piwa *Angielskiego* beczek 11, autalków 3, kuszów 9; wina oksztów 40, kuszów 4; gorzałki *Gdańskiej* puderek 4.

W Lipcu przywieziono do *Warszawy*: żyta korcy 1,473; pszenicy korcy 1,587; grochu korcy 236. i pół; gryki korcy 61; ięczmienia korcy 1,752; owśa korcy 2,929; warzywa fur 851; siana fur 5,317; słomy fur 554; drew fur 3,965; węgli fur 825; mąki pszenney korcy 1,222; mąki żytney korcy 3,630 i pół; mąki gryczaney korcy 152; kaszy iaglaney korcy 237; kaszy gryczaney korcy 186. kaszy ięczmienney korcy 447; wołów sztuk 3,423; cieląt 3,983; wieprzów 1,112; baranów 4,892; drobiu sztuk 59,559; maśła falek 900; słoniny polci 24; piwa beczek 347; gorzałki

kuf 20; iay kóp 5516. i pół; sera kop 843; fladu korcy 361; chmielu fur 37; ryb beczek 48; prócz tego chleba fur 12; maki Cesarzkiej pak 1,158; kozłów sztuk 952; nabiału fur 498; soli beczek 524; fadeli sztuk 6; raków fur 7; śledzi beczek 136; miodu praśnego beczka 1.

Ofiara w srebrach od woyska.

N. Naczelnik przesłał od woyska kilka-rasie grzywnien srebra do mennicy; z następującym biletem, do prezydującego w wydziale skarbowym.

„ Posyłam ci, prezese, pierwiastki składek ubogiego w zapasy, lecz gorliwego w dobrych chęciach rycerstwa naszego. Bogdayby przykład ten naśladowany był od obywatelów, którzy obficie, iak my, obdarzeni od losu, obfite dla oyczyny składać mogą dary. „ 1. Sierpnia.

T. Kościuszko.

Ktokolwiek zażanowi się nad postępkami rycerstwa naszego, wyznać musi, iż wszystko, co tylko może, uczyniło i czyni dla oyczyny. Pierwsze podniosło oręż na zrzućcie obcej przemocy, rozszerzyło powstanie narodowe, znoś o-choćto wszelkie niewygody, krew samą chętnie przelewa dla ocalenia wolności i niepodległości ziemi swojej. Jedni z bohaterów naszych już z zagarnionych przez gwałt prowincyj, drudzy z odległych krajów, gdzie szukali schronienia, aby nie sęchylili cnoty i honoru swojego przed zbrodnią przewodzącą, zbiegli się na łono oyczynny, ikoro święte hasło iey ratunku wydane zostało. Teraz jeszcze pierwsze składają dary, podług swej zdolności, dla zażilenia skarbu publicznego. Odeymu! sobie, bez czego się tylko obyć mogą. Cnotliwi Polacy! iakże piękne przykłady całemu dajecie obywatelstwu! któż się nie wzruszy, patrząc na wasze szczerze ofiary? kto do naśladowania pociągniętym nie zostanie? Bogacze! duchowni! lepiej nad innych opatrzeni, a mniej rzetelnych wydatków mający, uważcie, co czyni woysko; i ezuycie, co wy, w miarę zamożności waszej, uczynić możecie i powinniście!

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Z Karlsbadu d. 26. Lipca. Francuzi na dniu 15. i 16. Lipca, uderzyli zapalczywie na korpus woyska Pruskiego pod komendą xiążęcia Hohenlohe. Potyczka zaśla z tamtey strony Renu, niedaleko mieysca zwanego *Edynghofen*; gdzie Prusacy mieli mocne reduty. Była ta bitwa jedna z nayporczywizszych i nayzwawizszych: powiada!ą, że Francuzi ośm razy ze strata odparci, dziewięty raz z większą ieszcze uderzyli za!adłością, i wtedy Prusacy zupełnie zostali pobici. Strata ich, lubo i!ą pokryć usiłują, wynosi przeszło 3.000. utracili także wiele artylerji. Dodają, że strata Francuska iest ieszcze większa; ale iednak Francuzi otrzymali pole i zwycięstwo. Ta przegrana była powodem, że gdy Prusacy cofnęli się ku *Worms* i *Moguncji*, Austriacy musieli opuścić *Spire*, i przejść za *Ren*. Marszałek *Möllendorf* starał się wszelkimi sposobami zatrzymać Francuzów; ale nie miał dosyć siły do uskutecznienia tego, podług dobrej swej woli. Tak więc republikanie są zwycięcami równie nad *Renem*, iak w *Niderlandach*; a ieszcze zwycięstwa ich są bardzo wielkie i świetne. Podług raportu *Barrera* w konwencji, mieli także korzyść nad *Hiszpaniami*; którzy, iak zwyczajnie, dali się pobić pierwszych dni Lipca. *Hiszpanie* cieszą się tym, że ieszcze trzymają w swych rękach Francuską fortecę *Bellegarde*. Równie dom *Austriacki* wpośród ciągłych nieszczęść, tym się także cieszy, że ieszcze dotąd cztery fortecy Francuskie trzyma. Ale o ich losie niema żadney wiadomości; ponieważ woysko Francuskie zupełnie ie przecięło od woyska xiążęcia *Koburga*. Cesarz obiecuje sobie, że stany *Niemieckie*, widząc, iakie im grozi niebezpieczeństwo, dadzą nowe posiłki, i wzmocnią armią xiążęcia *Koburga* 50.000. nowego żołnierza.

W numerze 38. na karcie 151. wydrukowano *Bogusława Mirskiego*, po-praw *Mirskiego*.